

מחווון: משימת הערכה בית ספרית במקצוע "עברית" תכנית שלהב"ת
מחצית ב' - תשע"ד

מספר פריט	סוג פריט	פרק ראשון: היסטוריה של המדע – גילוי התאים	מס' נקודות																		
1	איתור מידע ואחזור	<p>תשובה הכוללת השלמה של תשעה פריטי תוכן באופן מדויק בטבלה (יש לחבר את מספר הנקודות. לכל השלמה נכונה - 1 נקודה) סה"כ 9 השלמות</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>החוקר / החוקרים</th> <th>תקופת הפעילות</th> <th>התגלית</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>קארט הוק</td> <td>אמצא המאה ה - 17</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>אמצא המאה ה - 17</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>אמצא המאה ה - 19</td> <td> תשובה אחת מבין האפשרויות הבאות: חי קטניט / מלון יצורים יציריט / תאי צור </td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td> שתי תשובות מבין האפשרויות הבאות: תא הוא היחידה הבסיסית של החיים / יש יצורים חד תאיים / יש יצורים רב תאיים </td> </tr> <tr> <td>קדולף וירכאו</td> <td></td> <td> תא מוצאא מתא / כל תא מקורו בתא קודם שהתחלק לפני תאיט </td> </tr> </tbody> </table>	החוקר / החוקרים	תקופת הפעילות	התגלית	קארט הוק	אמצא המאה ה - 17			אמצא המאה ה - 17			אמצא המאה ה - 19	תשובה אחת מבין האפשרויות הבאות: חי קטניט / מלון יצורים יציריט / תאי צור			שתי תשובות מבין האפשרויות הבאות: תא הוא היחידה הבסיסית של החיים / יש יצורים חד תאיים / יש יצורים רב תאיים	קדולף וירכאו		תא מוצאא מתא / כל תא מקורו בתא קודם שהתחלק לפני תאיט	9 נק"
החוקר / החוקרים	תקופת הפעילות	התגלית																			
קארט הוק	אמצא המאה ה - 17																				
	אמצא המאה ה - 17																				
	אמצא המאה ה - 19	תשובה אחת מבין האפשרויות הבאות: חי קטניט / מלון יצורים יציריט / תאי צור																			
		שתי תשובות מבין האפשרויות הבאות: תא הוא היחידה הבסיסית של החיים / יש יצורים חד תאיים / יש יצורים רב תאיים																			
קדולף וירכאו		תא מוצאא מתא / כל תא מקורו בתא קודם שהתחלק לפני תאיט																			

6 נק'	<p>תשובה הכוללת <u>שני פרטים</u> שמוסיף המכתב של ואן לבנהוק על המידע שמופיע במאמר</p> <p>3 נק' לכל פרט נכון מבין האפשרויות הנכונות – סה"כ 6 נק':</p> <p>מידע על גודל היצורים הקטנים</p> <p>מידע על אופן התנועה של היצורים הקטנים</p> <p>מידע על יכולת התנועה של היצורים הקטנים</p> <p>מידע על צורתם של היצורים הקטנים</p> <p>מידע על צבעם של היצורים הקטנים</p> <p>תיאור מראה השלולית</p> <p>תיאור הרגשתו של ואן לבנהוק למראה היצורים הקטנים</p> <p>דעתו על אופן תנועתם של היצורים הקטנים</p> <p>3: תשובה הכוללת פרט אחד נכון</p> <p>0: תשובה הכוללת שני פרטים לא נכונים / לא ענה</p>	מיזוג ופרשנות	2
7 נק'	<p>7 נק': תשובה הכוללת את עמדת התלמיד (חיובית, שלילית, שיש בה הסתייגות) בליווי נימוק מתאים.</p> <p>לדוגמה:</p> <p>שילוב מכתבו של ואן לבנהוק בערך "התא וגילוי " באנציקלופדיה המיועדת לנוער מתאים משום שקטע זה מעורר את בני הנוער לסקרנות, לחקר ולגילוי עניין בנושא / הקטע מוסיף עניין על עבודתו המסקרנת של המדען / המידע נמסר לנוער באופן סיפורי ומעניין / חושף את הנוער לגילויים הראשונים באמצעות מכתב שקל יהיה לזכור את המידע שבו .</p> <p>או</p> <p>שילוב מכתבו של ואן לבנהוק בערך "התא וגילוי " באנציקלופדיה המיועדת לנוער אינו מתאים משום שכתובה באנציקלופדיה אינה מאופיינת בכתובה אישית המביעה רגשות או בכתובה תיאורית אלא רק בכתובה אובייקטיבית העוסקת בעובדות ובנתונים .</p> <p>או</p> <p>שילוב המכתב אינו מתאים לאנציקלופדיה כי יש בה כתיבה אישית ותיאור של רגשות, אך היא מתאימה לאנציקלופדיה לנוער כדי שיהיה מעניין לבני הנוער לקרוא על הגילוי.</p> <p>4 נק': תשובה הכוללת נימוק מתאים ללא ציון מפורש של עמדת התלמיד</p> <p>או תשובה הכוללת עמדה ונימוק חלקי או כללי מידי.</p> <p>0: תשובה הכוללת דעה בלבד ללא נימוק, או שהיא כוללת נימוק שאינו רלוונטי</p>	הערכה וביקורת	3 מעריכים רק תוכן
5 נק'	<p>תשובה הכוללת <u>5 תשובות נכונות</u> (יש לחשב גם את הפריטים שאין לסמן) 1 נק' לכל תשובה נכונה:</p> <p>☐ אריג בד – ללא סימון (1 נק')</p> <p>☒ ראש של זבוב (1 נק')</p> <p>☒ כנף של פרפר (1 נק')</p> <p>☒ עלה של עץ אלון (1 נק')</p> <p>☐ גרגר חול – ללא סימון (1 נק')</p> <p>☐</p>	מיזוג ופרשנות	4

5 נק'	<p>תשובה הכוללת חמש תשובות מבין האפשרויות הבאות: (יש לחבר את מספר הנקודות. לכל תשובה נכונה - 1 נק')</p> <p>נקודות דמיון בין תא של חיידק ובין תא מעורו של פיל:</p> <p>א. שני סוגי התאים נושמים ב. שני סוגי התאים גדלים ומתפתחים ג. שני סוגי התאים צורכים אנרגיה ומזון ד. שני סוגי התאים מגיבים לגירויים ה. שני סוגי התאים בעלי מבנה דומה ו. שני סוגי התאים מוצאם מתא / מקורם בתא קודם שהתחלק לשני תאים</p>	מיזוג ופרשנות	5
2 נק'	<p>2 נק': תשובה נכונה - מסיח מספר 3: הקרקעית + שלה</p> <p>0: כל מסיח אחר</p>	אוצ"מ	6א
4 נק'	<p>תשובה הכוללת שני זוגות מילים מתוך האפשרויות הבאות: 2 נק' לכל זוג מילים מנוגדות.</p> <p>צלולים – עכורים גדולה – קטנים קיץ – חורף למעלה – למטה נעו – נעצרים לבנים / שקופים – אפורים</p>	אוצ"מ	6ב
4 נק'	<p>תשובה הכוללת 4 ביטויים המתארים את גודל היצורים 1 נק' לכל ביטוי / משפט נכון (2 מן המאמר, 2 מן המכתב)</p> <p>2 ביטויים מן הביטויים הבאים במאמר:</p> <ul style="list-style-type: none"> - אפשר להכניס מיליון יצורים כאלה בגרגר חול אחד - מגוון יצורים זעירים - "חי קטנים" - הדבר הקטן ביותר שמקיים את החיים <p>2 ביטויים מן הביטויים הבאים במכתב:</p> <ul style="list-style-type: none"> - אורכם לא עולה על עובייה של שיערה מראש אדם - היו קטנים פי מאה מעינה של כינה - מקלות קטנים - חי קטנים - קטנים פי אלף מהיצורים הקטנים ביותר שראיתי עד כה . 	אוצ"מ	6ג
פרק שני : מיקרוסקופ			
4 נק'"	<p>תשובה הכוללת 4 שימושים שונים של העדשות לאורך ההיסטוריה מתוך השימושים הבאים: (1 נק' לכל תשובה נכונה)</p> <ul style="list-style-type: none"> - קישוט ונוי - ריכוז קרני השמש / הבערת אש - עזר לראייה / "תיקון קוצר ראייה" / סיוע לראייה - צפייה בעצמים רחוקים - צפייה בעצמים זעירים - 	איתור מידע ואחזור	7

6 נק'	<p>תשובה הכוללת 6 תשובות נכונות (יש לחשב גם את הפריטים שאין לסמן) 1 נק' לכל תשובה נכונה:</p> <p>☒ עינית (1 נק')</p> <p>☒ עצמית (1 נק')</p> <p>☐ שולחן המיקרוסקופ - ללא סימון (1 נק')</p> <p>☐ בורג לכוונון השולחן - ללא סימון (1 נק')</p> <p>☐ בורג לכוונון המיקרוסקופ - ללא סימון (1 נק')</p> <p>☐ מנורה - ללא סימון (1 נק')</p>	מיזוג ופרשנות	8
4 נק'	<p>תשובה הכוללת 4 תשובות נכונות המשובצות בשלב המתאים: (1 נק' לכל תשובה נכונה)</p> <p>שלב א' - יש להניח את העלה על שולחן המיקרוסקופ</p> <p>שלב ב' - יש להדליק את המנורה / יש להאיר את העצם</p> <p>שלב ג' - יש להתבונן בעצם מבעד לעינית / לקרב את העין אל העינית</p> <p>שלב ד' - יש למקד את המיקרוסקופ / יש לסובב את בורג העצמית כדי למקד את העצם/כדי לחדד את התמונה</p>	מיזוג ופרשנות	9
2 נק'	<p>2 נק': תשובה נכונה מסיח מספר 1 – חדשים</p> <p>0: כל מסיח אחר</p>	אוצ"מ	10 א
2 נק'	<p>2 נק': תשובה נכונה מסיח מספר 2:</p> <p>זכוכית (או גוף שקוף אחר) בעלת שטח אחד או שני שטחים עקומים, קמורים או קעורים, המפזרת או מרכזת את קרני האור העוברות דרכה.</p> <p>0: כל מסיח אחר</p>	אוצ"מ	10 ב
10 נק'	<p>יש להעריך תשובה זו ע"י התייחסות לתוכן, למבנה ולניסוח.</p> <p>תוכן: התייחסות לשני התבחינים:</p> <p>מטרת השימוש (הדומה בין שני המיקרוסקופים) – 3 נק'</p> <p>מידת ההגדלה (השונה בין המיקרוסקופים) – 3 נק'</p> <p>מבנה: תשובה רציפה במבנה של השוואה הכוללת שימוש במילות קישור או ביטויי עימות והשוואה – 2 נק'</p> <p>לשון: ניסוח בהיר, משלב מתאים, תקינות, כתיב ופיסוק – 2 נק'</p> <p>לדוגמה:</p> <p>המיקרוסקופ הראשון והמיקרוסקופ האופטי המודרני נועדו כדי להתבונן בהגדלה בעצמים קטנים שלא ניתן לראותם בעין של אדם. אולם המיקרוסקופים נבדלים זה מזה במידת ההגדלה שלהם. באמצעות המיקרוסקופ הראשון היה ניתן להגדיל בתחילה פי 200 ואחר כך פי 250, לעומת זאת במיקרוסקופ האופטי המודרני ניתן להגדיל את העצם עד פי אלף מגודלו המקורי.</p> <p>בתשובה הכתובה כטבלה ייבדק רק רכיב התוכן (יופחתו הנקודות על המבנה והלשון)</p>	הבעה בכתב – השוואה	11

סה"כ 15 נק'	<p align="center">פרק שלישי : כתיבת טיעון</p> <p>משימת ההבעה בכתב נבדקת לפי הקריטריונים של תוכן, מבנה ולשון. במטלה זו לא פורטו כל רמות הביניים של הביצוע. אפשר לתת ניקוד חלקי בטווח הנקודות הנתון לפי שיקול דעתו של המורה.</p>	הבעה בכתב	12
	<p align="center">0 = כתיבה שאינה כתיבת טיעון או כתיבת משפט אחד בלבד או כתיבה על נושא אחר</p>		
3 - 0	<ul style="list-style-type: none"> • כתיבה של טקסט טיעון ללא חריגה מהסוגה • הצגת הנושא הנדרש במטלה- שימוש בשמות עבריים למונחים לועזיים בתחום המדע. • מסגרת הכתיבה : מכתב : מודעות לנמענים / פנייה בגוף שני (אין להפחית נקודות על כתיבה שאינה במבנה של מכתב.) <p align="center">על כתיבת תשובה שאינה בהיקף הנדרש יופחתו כל 3 הנקודות בסעיף זה.</p>	התאמה לסוגה ולמטלה	
6 - 0	<p align="center">הצגת העמדה של הכותב והנימוקים התומכים בה :</p> <p>2: כתיבת עמדה ברורה : תמיכה או התנגדות למתן שמות עבריים למונחים לועזיים בתחום המדע</p> <p>4: כתיבת נימוקים רלוונטיים.</p> <p>הערה: כתיבת נימוק אחד בלבד מפורט ורלוונטי יזכה את התלמיד בארבע הנקודות של סעיף זה.</p> <p><u>דוגמה לנימוקים התומכים במתן שמות עבריים למונחים לועזיים בתחום המדע:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - השפה העברית היא מרכיב חשוב בזהות הלאומית שלנו. - יש צורך לעצור את תהליך ההתאנגלזות / ההיטמעות בתרבות המערב - יאפשר לישראלים רבים להבין את שפת המדע <p><u>דוגמה לנימוקים המתנגדים למתן שמות עבריים למונחים לועזיים בתחום המדע:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - השפה העברית שולטת ואין דאגה מחדירתן של מספר מילים לועזיות . - מתרחש בעולם תהליך נפלא של גלובליזציה, וישראל היא חלק מתהליך זה. - אם לכל מושג טכנולוגי חדש יומצא שם עברי, קהילת המדענים תתקשה להשתלב בקהילת המדע העולמית. - אם מדינת ישראל רוצה להשתלב בעולם המודרני עליה לאמץ יותר ויותר מונחים בינלאומיים שיפכו אותה לחלק בלתי נפרד מהעולם הגדול. 	תוכן	
2 - 0	<p>לכידות: יש קשר לוגי בין החלקים השונים של הטקסט.</p> <p>קישוריות: כתיבת טקסט רציף שאינו כתוב בנקודות, שימוש נכון במילות קישור המבטאות את הקשר הלוגי שבין עמדת התלמיד ובין הנימוקים.</p>	מבנה	
4 - 0	<p>מורפולוגיה: הקפדה על תקינות התצורה</p> <p>תחביר: הקפדה על דגמי המשפט, התאמה במין, במספר וביידוע</p> <p>פיסוק: שימוש תקני בסימני הפיסוק (למעט סימן הפסיק באמצע משפט)</p> <p>כתיב: כתיב נכון. אין להפחית נקודות על כתיב מלא או על כתיב חסר. אין להפחית נקודות על שגיאת כתיב אחת. (שגיאת כתיב החוזרת על עצמה תיחשב שגיאת כתיב אחת.)</p> <p>משלב לשון: משלב הלשון בינוני – גבוה, לשון עניינית וללא שימוש בסלנג.</p>	לשון	

סה"כ 15 נק'	<p align="center">פרק שלישי : כתיבת טיעון</p> <p>משימת ההבעה בכתב נבדקת לפי הקריטריונים של תוכן, מבנה ולשון. במטלה זו לא פורטו כל רמות הביניים של הביצוע. אפשר לתת ניקוד חלקי בטווח הנקודות הנתון לפי שיקול דעתו של המורה.</p>	הבעה בכתב	13
	<p align="center">0 = כתיבה שאינה כתיבת טיעון או כתיבת משפט אחד בלבד או כתיבה על נושא אחר</p>		
3 - 0	<ul style="list-style-type: none"> • כתיבה של טקסט טיעון ללא חריגה מהסוגה • הצגת הנושא הנדרש במטלה- הצעה לייבש את שלולית החורף, ולבנות באזור שכונת מגורים ומרכז קניות גדול. • מסגרת הכתיבה : מכתב : מודעות לנמענים / פנייה בגוף שני (אין להפחית נקודות על כתיבה שאינה במבנה של מכתב.) <p align="center">על כתיבת תשובה שאינה בהיקף הנדרש יופחתו כל 3 הנקודות בסעיף זה.</p>	התאמה לסוגה ולמטלה	
6 - 0	<p align="center">הצגת העמדה של הכותב והנימוקים התומכים בה :</p> <p>2: כתיבת עמדה ברורה : תמיכה או התנגדות לבניית מגורים במקום שלולית החורף</p> <p>4: כתיבת נימוקים רלוונטיים.</p> <p>הערה: כתיבת נימוק אחד בלבד מפורט ורלוונטי יזכה את התלמיד בארבע הנקודות של סעיף זה.</p> <p><u>דוגמה לנימוקים התומכים בבניית מגורים במקום שלולית החורף :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - כשיש מחסור במקומות מגורים יש להעדיף בנייה לאנשים על פני שימור טבע. - הפארק נמצא בתוך העיר ובכל מקרה בשלב מסוים ייכחד בשל גידול האוכלוסייה של התושבים <p><u>דוגמה לנימוקים המתנגדים לבניית מגורים במקום שלולית החורף :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - בנייה על שטח הפארק תגזול את מקום הבילוי של תושבי האזור בסופי שבוע. - קיום הפארק חשוב לשימור הצמחים ובעלי החיים באזור. - שמירה על הפארק תועיל לתושבים מבחינה בריאותית (ריאה ירוקה) 	תוכן	
2 - 0	<p>לכידות: יש קשר לוגי בין החלקים השונים של הטקסט.</p> <p>קישוריות: כתיבת טקסט רציף שאינו כתוב בנקודות, שימוש נכון במילות קישור המבטאות את הקשר הלוגי שבין עמדת התלמיד ובין הנימוקים.</p>	מבנה	
4 - 0	<p>מורפולוגיה: הקפדה על תקינות התצורה</p> <p>תחביר: הקפדה על דגמי המשפט, התאמה במין, במספר וביידוע</p> <p>פיסוק: שימוש תקני בסימני הפיסוק (למעט סימן הפסיק באמצע משפט)</p> <p>כתיב: כתיב נכון. אין להפחית נקודות על כתיב מלא או על כתיב חסר. אין להפחית נקודות על שגיאת כתיב אחת. (שגיאת כתיב החוזרת על עצמה תיחשב שגיאת כתיב אחת.)</p> <p>משלב לשון: משלב הלשון בינוני-גבוה, לשון עניינית וללא שימוש בסלנג.</p>	לשון	